

VLOGA KGZS - JSKS PRI DOSEGANJU NARAVOVARSTVENIH CILJEV

Za dosego ciljev upoštevanje dejstev:

- ❖ Kmetijstvo, ki ne ogroža stanja ohranjenosti vrst in njihovih habitatov, je na območjih Natura 2000 **ne le dovoljeno, ampak zaželeno**.
- ❖ Za reševanje naravnega konflikta med “razvojem” in “naravovarstvom” je nujno **usklajevanje interesov** horizontalno in vertikalno ter sodelovanje in povezovanje vseh resorjev.
- ❖ Z ukrepi PRP je potrebno na Naturi 2000 **vzpostaviti razvojno sposobno okolje** in pri tem poiskati odgovore na vprašanja kot so:
 - kako kmetovati v območju Nature 2000,
 - kako načrtovati kmetijski prostor, da bo še naprej imel podobo prijetne kulturne krajine,
 - kako privabiti mlade in jim ponuditi prihodnost v kmetijstvu na območjih Natura 2000,
 - kako nagraditi kmete, ki gospodarijo naravi in okolju prijazno

DOSEDANJE AKTIVNOSTI KGZS - JSKS

- JSKS pokriva celotno območje Slovenije in ima neposredne stike s kmetijskim delom prebivalstva, z vsako kmetijo najmanj enkrat letno pri vlaganju zahtevkov za neposredna plačila. JSKS izvaja tehnološko in ekonomsko svetovanje, nudi nasvete na področju sonaravnih tehnologij, ekološke in integrirane pridelave, izdeluje načrte gospodarjenja na kmetiji, tudi za kmetije, ki imajo svoja zemljišča na Natura 2000.
- Ob vstopu oz. prestopu v novo programsko obdobje PRP leta 2007 je JSKS opravila obširna izobraževanja za nove kmetijsko okoljske ukrepe (povprečno 650 letno, 2600 ur, letno štev.udeležencev 44.000) in individualna svetovanja pri tistih, ki so se za ukrepe odločili. Posebej smo vsako leto izobraževali in promovirali ekološko kmetovanje in »natura ukrepe« (MET, STE, VTR, HAB...) na celotnem območju Slovenije.
- V sodelovanju z ZRSVN je KGZS – JSKS v letu 2013 pričela z izobraževalnimi srečanji po posameznih območnih zavodih z namenom iskanja skupnih rešitev za zagotavljanje ugodnega stanja ogroženih vrst in habitatnih tipov krajine na območju Natura 2000.

PROBLEMI IN OVIRE ZA KMETIJSTVO NA OBMOČJIH NATURE 2000

Nekatere omejitve onemogočajo razvoj kmetijstva npr.:

1. **Omejitve pri postavljanju ograj in protitočnih mrež** v sadjarski pridelavi, namakanju (mnenje k vlogi za pridobitev vodnega dovoljenja za neposredno rabo vode za namakanje, priporočila glede ureditve vodnih zajetij).
2. **Roki in načini košnje**: zaradi omejitev pri košnji je prilagajanje vremenskim razmeram oteženo - pozna košnja ne upošteva strokovne usmeritve glede pridelovanja kvalitetne voluminozne krme.
3. **Problemi škod po divjadi**: preveč divjadi, tudi zavarovanih vrst, ki delajo škodo : srnjad, jelenjad, vrane.
4. **Pridobivanje soglasij** za gradnjo ali rekonstrukcijo gospodarskih poslopij, agromelioracije, krčitve, izravnave zemljišč in mulčenje zarasti, gozdne vlake, umestitev malih čistilnih naprav na KMG idr.

5. **Nestimulativna politika:** finančna nadomestila za izvajanje ukrepov za ohranjanje kulturne krajine niso dovolj stimulativna za kmete.

6. **Nezadostna promocija** ukrepov ter strah pred dodatnimi kontrolami in sankcijami.

7. **Pomanjkanje tehnologij / idej** za sonaravno rabo.

8. **Izginjanje visokodebelnih travniških sadovnjakov in travnikov** (njive, zaraščanje - opuščanje travnikov, ker so opustili živinorejo, posledično opuščanje negovanja in varovanja kulturne krajine, širijo se invazivni pleveli, habitati se spreminjajo in postopno izginjajo življenjska okolja različnih vrst rastlin in živali.

9. **Nepoznavanje projektov, premalo usklajeni projekti:** projekti Nature niso poznani lastnikom zemljišč, tudi ne kmetijskim svetovalcem - kakšni so učinki teh projektov na izboljšanje stanja vrst in habitatov Nature?

NALOGE KGZS - JSKS ZA PRIHODNJE OBDOBJE:

1. **Pregled stanja na kmetijah in promocija** “Natura ukrepov”
2. **Predstavitev, obrazložitev in svetovanje** “Natura ukrepov” lastnikom zemljišč (delavnice, predavanja)
3. **Tehnološke naloge** (pašna živinoreja, planinska pašna, tehnologije rabe travnikov, sonaravne metode, avtohtone in tradicionalne sorte, alternativne kulture, postavitve gnezdilnic, prognostična služba, načrti kolobarja in gnojenja, varovanje pred napadi zveri idr.)
4. **Priprava in predstavitev dobrih praks**
5. **Sodelovanje** z naravovarstveniki pri upravljanju z območji, tudi z naravnimi znamenitostmi, sodelovanje pri posegih v območja Nature 2000 (prostorski načrti, mnenja, pozidave...).

6. Priprava tehnoloških navodil:

- za vse možne oblike kmetovanja na območjih Natura 2000 za specifično varstveno območje oz. specifičen habitat ali določeno rastlinsko in živalsko vrsto, ki bo sprejemljiva s strani naravovarstvenikov, za kmeta pa bo v danih razmerah optimalna,
- priprava tehnoloških navodil oziroma smernic pri vzdrževanju travnikov na najbolj ranljivih območjih znotraj Nature 2000 z osnovnimi napotki o primernem času košnje glede na gnezdenje ptic in prijaznost do metuljev, ohranitev pasov suhe trave ob njivah in travnikih, sonaravna raba travinja in paša,
- priprava usmeritve in opis pravih postopkov ohranjanja mejic na območjih Natura 2000.

7. Priprava načrtov gospodarjenja na kmetijah (strateški in razvojni načrti kmetij – možnosti in omejitve za razvoj)

8. Sodelovanje JSKS pri pripravi razvojnih vizij in pri različnih projektih

ZAKLJUČEK

- Za najbolj ranljiva območja znotraj Nature 2000 je potrebna **natančna analiza stanja**:
 - katere vrste živijo na tem območju in kakšne pogoje potrebujejo za življenje,
 - vzroki za upad varovanih vrst na tem območju,
 - ukrepi za izboljšanje stanja.
- Za pripravo analize se formirajo **delovne skupine kmetijskih svetovalcev in strokovnjakov ZRSVN**, ki pokrivajo določeno ranljivo območje.
- **Priprava konkretnih rešitev** za konkretne kmetije in konkretne kmetijske površine
- **Skupne aktivnosti**:
 - delavnice za kmete in izobraževanje kmetov ob sodelovanju ZRSVN,
 - redna srečanja delovnih skupin (strokovnjaki JSKS in ZRSVN)